

JWR – Preek over Jesaja 43: 18-19a 23 oktober 2011

Dia 1

Broers en zussen,
25 jaar bij de zaak, en dan als gedachtenis een gouden horloge.
Komt dat nog voor in deze tijd?
Wie werkt er nog 25 jaar voor dezelfde baas?

Maar een receptie, of een extra maandloon is nooit weg bij een jubileum.
Leuk als je dan een tastbaar aandenken hebt.

Dia 2

Foto's van vroeger. weet je nog? Ha, moet je die eens zien!

Maar wie houdt er nog foto-albums bij?
We hebben nu de wereld aan digitale foto's en digitale filmpjes.

Maar hoe dan ook, dat vast houden van vroeger, dat terug kijken naar toen, dat zit ons in het bloed.
Mooi als je dat dankbaar kunt doen.
Maar het kan ook schrijnend zijn. er zijn foto's die je liever delete, of verscheurt, en er zijn misschien wel gouden horloges die je liever weggooit, omdat je na 25 jaar trouwe dienst dan toch ineens als oud vuil op straat gezet wordt.

Gedenken, terugdenken aan vroeger, kan heel pijnlijk zijn.

Ook het terug denken aan God.
Het terug bladeren in Gods fotoalbum, de bijbel.
Ja, moet je eens kijken, toen zag je nog eens iets van God.
Egypte: de doortocht door een diepe zee, met droge voeten naar de overkant.

Dia 3

Maar nu, nu zie je dat toch niet meer.
We zongen aan het begin van de kerkdienst Psalm 77.
Een psalm van iemand die als hij aan God denkt alleen maar verdrietig kan worden.

Dia 4

Want God is voor hem alleen maar iets van vroeger, uit een oud boek.
Maar vandaag ziet hij God nergens meer.

En wat doet hij dan?

Dia 5

Dan neemt hij de wilsbeslissing om toch maar te blijven bladeren in het oude boek.

Gedenken op hoop van zegen.
Meer had hij niet.

Dia 6

'k Zal gedenken hoe voor dezen
ons de HEER heeft gunst bewezen;
'k zal de wondren gadeslaan
die Gij hebt vanouds gedaan.
'k Zal nauwkeurig op uw werken
en derzelver uitkomst merken,
en in plaats van bittre klacht
daarvan spreken, dag en nacht.

Dia 7

En dat is een bijbels patroon.

Toen Israël uit Egypte werd bevrijd, kreeg het ook de opdracht mee: Exodus 13: blijf deze dag gedenken, door tot in lengte van dagen het pesachfeest te vieren.

Dia 8

En ook als christenen leven we van de herinnering, de gedachtenis, vorige week nog bij de viering van de maaltijd van de Here Jezus:

Lucas 22: doe dit, telkens opnieuw, om mij te gedenken

Jesaja zit zelf aanvankelijk ook helemaal in die sfeer:

Luister maar: God stelt zich voor met zijn daden van vroeger: bij de uittocht uit Egypte

Dit zegt de HEER,
die een weg baande door de zee
en een pad door machtige wateren,
die paarden en wagens liet uitrukken,
een heel leger van geweldenaars –
daar lagen ze, en ze stonden niet meer op,
ze zijn vergaan, als een kwijnende vlam gedoofd.

Maar dan komt het:

Dia 9 NIET MEER GEDENKEN!

Blijf niet staan bij wat eertijds is gebeurd,
laat het verleden nu rusten.

Niet meer gedenken. Niet meer terug kijken, geen heimwee meer.

Nu komt er iets nieuws.

Nu niet meer over je schouder naar vroeger kijken.

Ze zaten in Babel, gedeporteerd uit Palestina, naar Babel, een etnische en zwaar gediscrimineerde minderheid.

Ze hadden geen toekomst.

Niks van God te merken.

Ja, vroeger, maar vandaag? Een gesloten hemel.

Ze waren terug bij af. Terug in Egypte, of erger nog: in Babel. In Egypte zaten ze door stom toeval, maar in Babel zaten ze door eigen stomme schuld.

En dan klinkt het: niet meer terugdenken, laat los wat gebeurd is, denk niet dat God alleen maar iemand is van toen en toen, en daar ver weg.

Kijk hier uit je ogen: zie je het niet: het ontkiemt al!

Ik ga iets nieuws beginnen. Wat ik vroeger deed zal hier helemaal bij in het niets verzinken.

Dia 10

Je komt het wel vaker tegen in de bijbel, de waarschuwing tegen het gedenken van vroeger, bv in Prediker 7: vraag jezelf niet af waarom het vroeger beter was dan nu.

Die nostalgische praat is geen kwestie van wijsheid, zegt de Prediker. Want vroeger was het net zo goed niks, ijdelheid der ijdelheden, lucht en leegte.

Dia 11

Of om nog een voorbeeld te noemen uit de bijbel, uit Haggai, dat is toen ze terug mochten keren uit de ballingschap in Babel en weer begonnen waren aan de herbouw van de oude tempel:

Toen stonden de oudjes er wat meewarig bij te kijken en ze mompelden: ach, het is niks vergeleken met vroeger, toen hadden we nog eens een tempel, nog door Salomo eigenhandig gebouwd!

Haggai 2: jullie denken zeker dat het
niets meer kan worden?

maar wat zegt de profeet dan tegen deze nieuwe generatie die zich maar zo laat ontmoedigen door bejaarden met hun verhalen van 'vroeger was alles beter':

Dia 12

De luister van deze tempel zal groter
zijn dan voorheen!

Nee, dat zie je niet met je blote oog, maar daarvoor moet je kijken met ogen van je geloof, gescherpt door Gods profetische beloften.

Dia 13

En je kunt ook denken aan wat Jezus zegt als hij iemand achter zich aan roept en die man zegt: oké, ik om eraan, maar eerst nog even gedag zeggen tegen mijn huisgenoten!

Jezus reageert meteen, Lucas 9: wie achterom blijft kijken is niet geschikt voor het koninkrijk van God.

Want het volgen van Jezus is niet terugverlangen naar vroeger maar vol hoop zijn voor de God van vandaag en morgen!

Dia 14

Zo meteen na de preek gaat Lidy vd Worp iets vertellen over Tamar, een project in Thailand, de vrouw die hiermee begon, Nella Davidse, is juist door deze belofte geïnspireerd: niet terug blijven kijken, maar vooruitkijken, God gaat iets nieuws met je doen. Ook voor prostituees en barmeisjes is er een toekomst, en echte liefde.

Dat mag je ook toepassen op je persoonlijke leven als je vastgelopen bent.

Laat het verleden rusten.

God begint iets nieuws.

Dia 15

Laat ik het ook toe mogen passen op onze kerk en op de kerken in Nederland in het algemeen.

We horen veel over kerkverlating.

We zien ook hier s middags maar ook s morgens veel lege banken.

En al te makkelijk blijf je hangen in het verleden: toen zat de kerk nog eens vol, elke zondag opnieuw.

En het gaat misschien ook om je eigen kinderen of kleinkinderen die de kerk niet meer bezoeken.

Vroeger hadden wij dat probleem niet, ja, de hervormde kerk en de katholieke kerk, maar bij ons? Nee hoor. Volle kerken!

Vandaag zegt de HERE tegen ons door de profeet Jesaja:

Laat het verleden nu rusten

Zie, Ik ga iets nieuws verrichten

Nu ontkiemt het.

Heb je het nog niet gemerkt?

Dia 16

Zie, kijk uit je ogen, kijk er niet overheen.

Er is naast kerkverlating ook kerkvernieuwing. Luister naar de verhalen, volg het nieuws. Oosterliefde.

Oosterlicht.

Dia 17

Nu ontkiemt het. Heb je het nog niet gemerkt?

Hoor je hoe de HERE onze aandacht vraagt voor het kleine beginnetje. Nee, het haalt nog niet de krantenkoppen van de Telegraaf en vaak ook niet van het ND. Je kijkt er zo overheen.

Maar als je oplet, zie je het toch?

Het ontkiemt nu al.

Dia 18

Nee, het is nog niet tot volle glorie uitgegroeid, maar God zal voor dit tere plantje zorgen en het laten uitgroeien.

Kijk zo naar je zelf in je kleinheid, en je zwakheid,

Kijk zo naar je de kerk in haar kwetsbaarheid.

Niet door kracht, niet door geweld, maar door mijn Geest, zegt de Heer.

Dia 19

In deze tijd van Jesaja zal hij bij dat kleine beginnetje dat ontkiemt, vooral wel gedacht hebben aan Cyrus, die aan de macht gekomen was, een nieuwe koning, het was nog maar een begin, een Perzische lente, maar wacht maar af, nog even en hij laat je vrij terug gaan naar het beloofde land.

Dia 20

En toen kwam die terug keer, een tweede Exodus, een nieuwe vrijheid, een nieuwe tempel.

....

Maar eerlijk gezegd: het viel toch weer tegen. Het bleef wat behelpen, het was toch niet zo indrukwekkend als Jesaja hier gesuggereerd heeft.

Dia 21

En daarom wil ik verder kijken dan de terug keer naar het beloofde land, ik kijk naar Christus, de messias, die werkelijk vrijheid geeft, meer en dieper dan alleen politieke vrijheid.

Zo lees ik deze belofte: met Christus en zijn opstanding uit de dood is de terug keer echt grandioos doorgebroken. Een nieuwe wereld komt er aan.

Nee, je ziet het nog niet.

Het is nog maar een kiemplantje.

Maar wel met een enorm potentieel.

Zo kijkt Paulus er naar als hij terwijl hij het in de tweede brief aan de Korintiërs juist heeft over alle zwakheid van hemzelf en van de kerk, en van ons menselijk lichaam, maar als hij dan naar Christus kijkt, dan kan hij niet anders dan zeggen:

Dia 22

Daarom ook is iemand die één met Christus is, een nieuwe schepping. Het oude is voorbij, het nieuwe is gekomen.

Hij is die kiem, hij is de nieuwe loot aan de afgehouden tronk van Isaï, de nieuwe David.

Jezus zegt zelf:

‘Waarop lijkt het koninkrijk van God en waarmee zal ik het vergelijken? Het lijkt op een zaadje van de mosterdplant dat iemand meenam en in zijn tuin zaaide, waarna het groeide en een grote struik werd, waar de vogels van de hemel in de takken kwamen nestelen.’

Lieve mensen hier in de Oosterkerk.

Blijf niet staan bij wat eertijds is gebeurd,

laat het verleden nu rusten.

Zie, ik ga iets nieuws verrichten,

nu ontkiemt het – heb je het nog niet gemerkt?

Of met woorden van een andere ziener, zelf in ballingschap op een eenzaam eiland in de Middellandse Zee:

Dia 23

Ik zag een nieuwe hemel en een nieuwe aarde. Want de eerste hemel en de eerste aarde zijn voorbij, en de zee is er niet meer. Toen zag ik de heilige stad, het nieuwe Jeruzalem, uit de hemel neerdalen, bij God vandaan. Ze was als een bruid die zich mooi heeft gemaakt voor haar man en hem opwacht.

Dia 24

Ik hoorde een luide stem vanaf de troon, die uitriep: ‘Gods woonplaats is onder de mensen, hij zal bij hen wonen. Zij zullen zijn volken zijn en God zelf zal als hun God bij hen zijn. Hij zal alle tranen uit hun ogen wissen. Er zal geen dood meer zijn, geen rouw, geen jammerklacht, geen pijn, want wat er eerst was is voorbij.’

Dia 25

Hij die op de troon zat zei: ‘Alles maak ik nieuw!’ – Ik hoorde zeggen: ‘Schrijf het op, want wat hier wordt gezegd is betrouwbaar en waar.’